

Handläggare
Britt Lundkvist
Telefon: 08-50825294

Till
Socialnämnden
2023-12-12

Skrivelse om avhopparprogram

Svar på skrivelse från Sverigedemokraterna

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Emelie Wassermann (SD) har i skrivelse från 2023-10-24 ställt frågor till socialnämnden angående stadens avhopparprogram.

I ärendet redogör förvaltningen för hur avhopparverksamheten ser ut i Stockholms stad. Staden har en myndighetsdriven avhopparverksamhet i samverkan med polisregion Stockholm. De avhoppare där polisen (Brottsoffer och personsäkerhetssektion, BOPS) bekräftat att det finns en hög hotbild, får sin ansökan om stöd att hoppa av utredd av socialförvaltningens avhopparverksamhet. Stödbehov och riskfaktorer kartläggs och en bedömning görs av vilka insatser avhopparen är i behov av för att kunna genomföra ett varaktigt avhopp från den organiserade brottsligheten. Staden har upphandlat och tecknat ramavtal med ett antal olika leverantörer som erbjuder insatser för avhoppare. Socialtjänsten matchar stödbehovet med vilka utförare som bedöms kunna tillgodose avhoppares stödbehov på bästa sätt. För den myndighetsdrivna avhopparverksamheten (inklusive vårdavgifter) prognostiseras kostnaden till 20 mnkr för 2023.

Bakgrund

Emelie Wassermann (SD) har i skrivelse från 2023-10-24 ställt frågor till socialnämnden angående stadens avhopparprogram.

Ärendet

I skrivelsen ställs följande frågor kring stadens avhopparprogram.

1. Vilka avhopparprogram finns idag i Stockholm stad?
2. Vilka driver dessa och vad kostar en plats på respektive program?
3. Har någon utvärdering gjorts av programmen?
4. Sker avhopparprogram i IOP-form? Om Ja, hur följs de upp?

5. Vad är den prognostiserade kostnaden per program för 2023 resp. utfall 2022?
6. Hur går processen till när en individ tilldelas plats i ett avhopparprogram?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen.

Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 6 december 2023.

Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 7 december 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

1. Vilka avhopparprogram finns idag i Stockholm stad?

Stockholms stad har en myndighetsdriven avhopparverksamhet i samverkan med polisregion Stockholm. En viktig förutsättning för att inkluderas i avhopparverksamheten är att personen själv är motiverad till att hoppa av. En annan förutsättning är att avhopparen samtycker till att sekretessen mellan polismyndigheten och socialtjänsten bryts och att all information kan delas fritt mellan myndigheterna.

Socialtjänsten genomför en utredning där avhopparens stödbehov, riskfaktorer samt mottaglighet för livsstilsförändringar kartläggs. Utredningen ligger till grund för beslut om bistånd. Utifrån det som framkommit i utredningen sker en individuell bedömning av vilka insatser avhopparen är i behov av för att kunna genomföra ett avhopp. Syftet är att avhopparen ska öka sina förutsättningar att på sikt kunna leva ett så självständigt liv som möjligt samt minska risken för att återfall i kriminalitet.

Stockholms stad har upphandlat och tecknat ramavtal med olika leverantörer som erbjuder insatser för avhoppare. För närvarandet finns 29 leverantörer upphandlade.

2. Vilka driver dessa och vad kostar en plats på respektive program?

Leverantörerna av avhopparverksamhet drivs i form av bolag, stiftelser och föreningar. Leverantörerna arbetar på uppdrag av socialtjänsten med att utföra stödet för avhopparen, om socialtjänsten placerar en avhoppare i deras verksamhet. Dygnskostnaden varierar mellan 750 kr/dygn till 4500 kr/dygn, beroende på avtalspris och hur omfattande stöd avhopparen är i behov av.

3. Har någon utvärdering gjorts av programmen?

Stockholms stad gör uppföljningar av samtliga upphandlade leverantörer. Under 2023 pågår avtalsuppföljning med leverantörerna inom avhopparverksamhet. Den myndighetsdrivna avhopparverksamheten har genomgått extern utvärdering av Sweco.

4. *Sker avhopparprogram i IOP-form? Om Ja, hur följs de upp?*
Nej, det finns ingen avhopparverksamhet i IOP-form.

5. *Vad är den prognostiserade kostnaden per program för 2023 resp. utfall 2022?*

För den myndighetsdrivna avhopparverksamheten (inklusive vårdavgifter) prognostiseras kostnaden till 20 mnkr för 2023. Utfallet för 2022 var 23 mnkr.

6. *Hur går processen till när en individ tilldelas plats i ett avhopparprogram?*

Stadens myndighetsdrivna avhopparverksamhet sker i samverkan med polisregion Stockholm. De avhoppare där polisen bekräftat att det finns en hög hotbild, får sin ansökan om stöd att hoppa av utredd av socialförvaltningens avhopparverksamhet.

Den myndighetsgemensamma definitionen om vem som klassas som en avhoppare är en individ som tillhör den organiserade brottsligheten och som bedöms vara i behov av samhällets stöd och skydd för att genomföra ett avhopp.

Det är polisens brottsoffer och personsäkerhetssektion (BOPS) som gör en bedömning om avhopparen tillhör målgruppen för avhopparverksamhet. BOPS gör en strukturerad hot- och riskbedömning där de bedömer hotbild och avhopparens behov av personsäkerhetsåtgärder/skyddsåtgärder.

Socialtjänsten (socialförvaltningen) kartlägger avhopparens stödbehov och riskfaktorer samt gör en bedömning av vilka insatser avhopparen är i behov av för att kunna genomföra ett varaktigt avhopp från den organiserade brottsligheten. Målet är att avhopparen på sikt ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt utan stöd och skydd av socialtjänst samt polis.

Samtliga avhoppare som hanteras inom stadens avhopparverksamhet har en hög hotbild och behöver omlokaliseras med biståndsbeslut till andra delar av Sverige. Polisen/BOPS genomför med stöd av sina analytiker en placeringsbedömning gällande var i landet avhopparen kan få sitt behov av stöd och skydd tillgodosett med hänsyn till var det inte finns potentiella kollisioner med hotaktörer eller andra skyddspersoner som kan vara i insatser via samhället. Därefter matchar socialtjänsten stödbehovet med vilka utförare som bedöms kunna tillgodose denne avhoppares stödbehov på bästa sätt samt med hänsyn till var i landet det går att placera denne individ.

Avhopparen är aktuell med biståndsbeslut så länge det finns behov av stöd samt att vederbörande avhåller sig från kriminalitet och sköter sin personsäkerhet i samverkan med polisen. Under placeringstiden följs ärendet kontinuerligt upp av polis och

socialtjänst. Uppföljningen omfattar insatsens utformning och att stödet har den kvalitet som anges i uppdraget till leverantören. Uppföljningen omfattar även individens behov av skyddsåtgärder samt att avhopparen avhåller sig från kriminalitet och kriminella kontakter.

För de avhoppare där polisen inte har bedömt hotbilden som hög, utreds ansökan om att hoppa av den organiserade brottsligheten av stadsdelsförvaltning och skyddsbehov bedöms och tillgodoses av lokalpolisområde.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Anna Mattsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse från (SD) om avhopparprogram

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2023-11-30
Anna Mattsson, Avdelningschef	2023-11-30